

Ethisch Comité “Spes et Fides”

Aangesloten instellingen:

KARUS, Gent-Melle; P.C. Gent-Sleidinge; PC Sint-Hiëronymus, Sint-Niklaas; PZ Frapello, Velzeke; PZ Sint-Jan, Eeklo; PZ Sint-Lucia, Sint-Niklaas.

INLEIDING

Ziekenhuizen zijn bij wet verplicht een “ethisch comité” op te richten (KB 12 augustus 1994). De zes, hierboven vermelde ziekenhuizen, dus ook ons ziekenhuis, hebben in onderling overleg gekozen om samen dergelijk comité te vormen, het ethisch Comité “Spes et Fides”. Onze vertegenwoordigers in dit comité zijn dr. Ruth Bruylandt en Veerle Van Wauwe.

Blijvend aandacht besteden aan de ethische aspecten van de zorg is belangrijk. De toenemende complexiteit in de geestelijke gezondheidszorg en de ontwikkeling van de medische kennis en mogelijkheden maken ethische keuzes echter minder vanzelfsprekend. Verschillende levensbeschouwingen, binnen de patiëntenpopulatie en personeel, maken ethisch overleg eveneens noodzakelijk. Ethische reflectie moet een plaats krijgen zowel in het persoonlijk handelen als in het handelen als team of als organisatie. Het overkoepelend comité “Spes et Fides” wil – samen met de lokale ethische reflectiegroep – daarbij ondersteunend zijn.

SAMENSTELLING VAN HET COMITE

De samenwerkingsovereenkomst tussen de zes ziekenhuizen voorziet dat elke instelling een of twee vertegenwoordigers afvaardigt en dat daarnaast ook personen van buiten aangetrokken worden. In het comité zetelen artsen en verpleegkundigen van het ziekenhuis, een huisarts, een jurist en een pastor/ethicus. Indien gewenst, kunnen ziekenhuizen ook een observator afvaardigen als contactpersoon met de lokale ethische reflectiegroepen. Leden en observatoren zijn tot geheimhouding verplicht.

OPDRACHTEN

Het comité heeft een begeleidende en raadgevende functie met betrekking tot de ethische aspecten van de zorg. Dit betekent dat vragen en problemen – rond het onderscheid tussen goed of kwaad handelen – worden behandeld die aangereikt worden door het ziekenhuis of door een van zijn personeelsleden. Het comité kan zelf onderwerpen op haar agenda plaatsen. Hieronder valt ondermeer het reflecteren over standpunten ingenomen door het Raadgevende Comité voor Bio-ethiek (Brussel). Voorbeelden zijn het advies betreffende de gedwongen behandeling bij gedwongen opname (advies 08.09, 2008) en het advies betreffende euthanasie bij niet terminaal, ondraaglijk psychisch lijden (09.03, 2010).

Daarnaast moet het comité geraadpleegd worden bij alle protocollen inzake experimenten op mensen. Hierbij spreekt het comité zich uit over de bekwaamheid van de onderzoeker en zijn/haar medewerkers, over de geschiktheid van de faciliteiten en

over de adequaatheid en volledigheid van de te verstrekken schriftelijke informatie aan en de procedure van toestemming door de deelnemer aan het onderzoek. De evaluatie van het onderzoek zelf gebeurt in nauwe samenwerking met een leidinggevende commissie, gewoonlijk een universitaire commissie voor ethiek.

Tenslotte ziet het comité het als zijn taak jaarlijks een studienamiddag te beleggen waar een actueel ethisch onderwerp uit de psychiatrie wordt behandeld. Voorbij onderwerpen waren het RESPECT-model, knelpunten in de nieuwe wet op de gedwongen opname, het herstel van de geestelijke gezondheidszorg en REAKIRO: begeleiding van mensen met een aanhoudende doodswens omwille van ernstig psychisch lijden.

PROCEDURE VAN WERKEN

Het comité staat ter beschikking van alle personen binnen het ziekenhuis, leidinggevenden, artsen, verpleegkundigen, paramedici, leden van logistieke diensten en van de lokale ethische reflectiegroep. Ook anderen die met het ziekenhuis samenwerken, zoals de ombudsman/vrouw en huisartsen, kunnen er beroep op doen.

Wanneer men advies verlangt legt men de vraag – al dan niet met een duidelijk geformuleerd ethisch aspect – voor aan het comité. Dit gebeurt schriftelijk via het secretariaat van het comité, de lokale vertegenwoordiger of een lid van het comité.

Ethisch comité “Spes et Fides”, Secretariaat
P.Z. Sint-Lucia
Ankerstraat 91
9100 Sint-Niklaas

Elke vraag wordt vertrouwelijk behandeld en persoonlijk beantwoord. Indien het comité oordeelt dat alle aangesloten ziekenhuizen baat hebben bij het uitgebrachte advies kan het, zonder verwijzing naar de aanvrager, overgemaakt worden aan deze ziekenhuizen.

25 maart 2026

origineel 23 mei 2011